

Marianne Zult

Direct bij binnenkomst zag ik het resultaat: een tekening die er uitzag als een ets. Onvoorbereid was het een schok. Als je het werk van Marianne Zult kent denk je in een eerste opwelling dat het haar etsen zijn. Maar er is iets meer aan de hand. Ze zijn anders dan gewoonlijk. Het blijken tekeningen te zijn. Tekeningen van een etser, nog subtieler van lijn, maar heel direct. Met precies het juiste gebruik van uiteenspattende ster motieven, puntjes, krassen her en der. Kosmos, sterrenbeelden, hemellichamen. Schaars gebruik van een enkel kleuraccent. Welk een wereld dat oproept. Onzichtbare emotie, voelbaar in stedelijke landschappen. Heel ruimtelijk.

'Dat tekenen', aldus Marianne, 'is heel leuk gegaan. Ik werd opgebeld door Gerrit-Jan de Rook met de vraag of ik ook tekende. Ja, zei ik, soms een kriebeltje. 'Dan kom ik eens kijken', was zijn antwoord. Als een trein ben ik met tekenen begonnen. Het bleek iets te worden. Toen Gerrit-Jan kwam, vertelde hij dat het ging om een thema-expositie tekenen in de Kunstkring. Alles bij elkaar is het me goed bevallen. Ik was ook blij even van die etszuren af te zijn. Mijn lijf begon toch al te protesteren. Ik had even rust nodig. Inmiddels had ik losse pigmenten gekocht en pastel. Het eerste strooi ik over het papier en dan ga ik erin krassen. Met een griffel. Veeg met een kwastje alles weer weg, teken er weer in en ga er soms weer overheen met pastel. Zo ontstaan er grote tekeningen van 70 bij 105 centimeter.

Als kind kon ik goed uit de voeten met kijken. Ik tekende en schilderde al heel vroeg. Komend uit een drukkersfamilie was het niet zo verrassend dat ik als zestienjarige bij een kennis op zolder les kreeg in etsen. Ik was zeventien toen ik in Den Haag naar de academie ging, een verlegen meisje uit de provincie. Het viel niet mee de eerste jaren. Alleen maar tekenen en schilderen. Alles heel gericht naar voorbeeld. Gelukkig bracht het derde jaar verandering. Eindelijk etsen met leraar Auke de Vries. Hij stimuleerde wat ik wilde. Geen gedonder meer met stillevens en modellen. Ik voelde me bevrijd. Weet je wie grote invloed op me heeft gehad? Berend van der Struik! Gsheel vergeten, geloof ik. Hij gaf mij primaire vormstudie. Leerde je alles over boord te gooien en de essentie te behouden. Iets durven te vernietigen om iets nieuws te laten ontstaan. Hij kon alles zo goed verwoorden. Van een steentje een boeiend verhaal maken. Knap hoor.'

Het is een piepklein éénpersoonsflatje waarin Marianne woont. Haar werk bekijkend verbaast het mij dat ze hier

zulke grote etsen kan maken. 'O,' zegt Marianne opgewekt, 'ik heb hier wel eens een zesluik gemaakt, tweemaal drie boven elkaar, elk zestig bij honderd-twintig centimeter. Hier heb je de kleurcopieën. Het was een opdracht via Stroom voor een non-profit instelling op psychiatrisch gebied. De drie onderste etsen zijn grotendeels in blauwe tinten met groen. Het heeft een symbolische betekenis. Onder water op de bodem liggen je moeilijkheden als een wirwar van planten en bladeren. Langzaam drijf je naar boven. Het wordt helder en plotseling zie je dat de zon schijnt. Het leven lacht je weer toe, je krijgt weer moed. Uitgebeeld in stralend geel en warm oranje in een harmonische combinatie. Iedereen was zo enthousiast dat ik via Stroom weer een nieuwe opdracht heb gekregen, nu voor Riagg Zuid. Als je bezig bent krijg je als vanzelf nieuwe ideeën. Zojuist heb ik nog een vijfluik gemaakt. Grote panelen als een lang lint langs de wand.'

'Ook heb ik een cursus op het gebied van tekenen en schilderen voor ex-psychiatrische patiënten in elkaar gezet. In het begin was het vermoeiend werk

want ondanks dat ze geheel vrijwillig meedoen moet je ze toch stimuleren. Maar zij zijn bezig jou ervan te overtuigen dat ze niet kunnen tekenen. Vóór je ze daar overheen hebt. Als ze eenmaal over de drempel heen zijn kent hun enthousiasme geen grenzen. De resultaten zijn verbluffend.'

Terwijl Marianne zo praat staat er al de hele ochtend muziek aan. Plotseling schalt een glasheldere stem door de ruimte. We luisteren geboeid. De kamer van Marianne wordt gedeeltelijk ingenomen door een synthesizer en opname-apparatuur plus stapels muziek-cassettes.

'Maak jij ook muziek?', is mijn vraag. 'Jazeker, ik zing zelf', zegt Marianne. 'Niet zo mooi als de stem die we daarnet hoorden. Maar ik heb acht jaar zangles gehad op de muziekschool. Het is fijn om te zingen. Ik zing in een vrouwenband. Vijf vrouwen maken en zingen Nederlandstalige rockmuziek. We treden zo nu en dan ook op, veelal in Duitsland.'

Ze toont me een cassette: Eyeliner. Op de foto vijf vrolijke vrouwen. Zeer professioneel!

Marianne Dommis

102 - 105